

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз Пр 19/2024
11.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светланае Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Гордане Којић, Александра Степановића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у прекршајном поступку окривљеног АА, због прекршаја из члана 330. став 1. тачка 1) Закона о безбедности саобраћаја на путевима и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца Птз 363/24 од 25.06.2024. године поднетом против правноснажних пресуда Прекршајног суда у Зајечару, Одељење у Бољевцу IV-2 Пр 2574/22 од 04.03.2024. године и Прекршајног апелационог суда, Одељење у Нишу II 211 Прж 7032/24 од 27.03.2024. године, у седници већа одржаној дана 11.07.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

I УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца Птз 363/24 од 25.06.2024. године, па се:

II ДЕЛИМИЧНО ПРЕИНАЧУЈУ правноснажне пресуде Прекршајног суда у Зајечару, Одељење у Бољевцу IV-2 Пр 2574/22 од 04.03.2024. године и Прекршајног апелационог суда, Одељење у Нишу II 211 Прж 7032/24 од 27.03.2024. године, тако што Врховни суд, према окривљеном АА, на основу члана 248. став 1. тачка 2) и 6) Закона о прекршајима, **ОБУСТАВЉА ПРЕКРШАЈНИ ПОСТУПАК**, због прекршаја из члана 332а став 1. тачка 21) у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, па задржавајући као правилно утврђене:

- новчану казну у износу од 40.000,00 динара због прекршаја из члана 331. став 1. тачка 47. у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, описаног под тачком 1. изреке првостепене пресуде и

- новчану казну у износу од 120.000,00 динара због прекршаја из члана 330. став 1. тачка 1. у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, описаног под тачком 2. изреке првостепене пресуде, за које прекршаје је окривљени првостепеном пресудом оглашен одговорним, под тачком 1. и 2. изреке,

применом одредбе члана 45. став 2. тачка 2) Закона о прекршајима, окривљеног АА, са личним подацима као у изреци правноснажне пресуде, **ОСУЂУЈЕ** на јединствену

новчану казну у износу од 160.000,00 (стошездесетхиљада) динара, коју казну је дужан да плати у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде.

Уколико окривљени не плати новчану казну суд ће исту окривљеном заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити 1 дан казне затвора, сходно члану 41. став 1. Закона о прекршајима.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Прекршајног суда у Зајечару, Одељење у Бољевцу IV-2 Пр 2574/22 од 04.03.2024. године окривљени АА оглашен је одговорним због прекршаја из члана 331. став 1. тачка 47) у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, описаног под тачком 1. изреке, за који му је утврђена новчана казна у износу од 40.000,00 динара, из члана 330. став 1. тачка 1) у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима под тачком 2. изреке за који му је утврђена новчана казна у износу од 120.000,00 динара и из члана 332а став 1. тачка 21) у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, под тачком 3. изреке првостепене пресуде за који му је утврђена новчана казна у износу од 10.000,00 динара па је осуђен на јединствену новчану казну у износу од 170.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од 15 дана од дана правноснажности решења, а уколико то не учини, суд ће посебним решењем одлучити о начину извршења неплаћене новчане казне.

Окривљени је обавезан да на име паушала плати износ од 3.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде.

Пресудом Прекршајног апелационог суда, Одељење у Нишу II 211 Прж 7032/24 од 27.03.2024. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, Врховни јавни тужилац поднео је захтев за заштиту законитости Птз 363/24 од 25.06.2024. године, због битне повреде одредаба прекршајног поступка из члана 264. став 1. тачка 7) и став 2. тачка 4) у вези члана 110., члана 168. став 2., члана 184. став 2. тачка 2), члана 185. став 1. и члана 272. став 1. тачка 1) Закона о прекршајима, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости као основан и делимично преиначи побијане пресуде, само у погледу вођења прекршајног поступка за прекршај из члана 332а став 1. тачка 21) у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, тако што ће за наведени прекршај, на основу одредбе члана 248. став 1. тачка 2) и 6) Закона о прекршајима, обуставити прекршајни поступак, не дирајући одлуку прекршајних судова у односу на преостала два прекршаја.

На седници већа, о којој је у смислу члана 286. став 2. Закона о прекршајима обавестио Врховног јавног тужиоца, Врховни суд је размотрио списе предмета, са одлукама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца је основан.

Основано Врховни јавни тужилац у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да су доношењем побијаних пресуда учињене битне повреде одредаба прекршајног поступка из члана 264. став 1. тачка 7) и став 2. тачка 4) у вези члана 110., члана 168. став 2., члана 184. став 2. тачка 2), члана 185. став 1. и члана 272. став 1. тачка 1) Закона о прекршајима.

Чланом 264. став 1. тачка 7) Закона о прекршајима прописано је да битна повреда одредаба прекршајног поступка увек постоји ако је пресуду или решење донео суд који због стварне ненадлежности није могао судити у тој ствари (члан 110). Ставом 2. тачка 4) истог члана прописано је да битна повреда одредаба прекршајног поступка која је утицала или је могла да буде од утицаја на доношење законите и правилне пресуде или решења постоји ако суд у току прекршајног поступка или приликом доношења одлуке није применио или је погрешно применио коју одредбу овог закона, или је у току прекршајног поступка повредио право одбране.

Из списка предмета произилази да је ПУ Бор, првостепеном прекршајном суду поднела захтев за покретање прекршајног поступка против окривљеног АА, због три прекршаја и то из члана 331. став 1. тачка 47), члана 330. став 1. тачка 1) и члана 332а став 1. тачка 21) све у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, учињена дана 15.04.2022. године, након чега је првостепени прекршајни суд дана 01.09.2022. године, донео решење о покретању прекршајног поступка против окривљеног због наведених прекршаја, међу којима је и прекршај из члана 332а став 1. тачка 21) у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима.

Одредбом члана 332а став 1. тачка 21) Закона о безбедности саобраћаја на путевима, прописано је да ће се новчаном казном у износу од 10.000,00 динара казнити за прекршај лице које поступи супротно одредби члана 268. став 1., уколико је истекао рок важења регистрационе налепнице више од 30 дана.

Одредбом члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, према којој су окривљеном стављена на терет сва три прекршаја, прописано је да ће се за прекршај предвиђен овим законом, који учини малолетник (лице које је навршило 14 година, а није пунолетно) казнити и његов родитељ, усвојилац, односно старалац уколико је учињени прекршај последица пропуштања дужног надзора над малолетником, када су били у могућности да такав надзор врше.

Из наведеног произилази да је за прекршај из члана 332а став 1. тачка 21) у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, цитираним законским одредбама, прописана новчана казна у фиксном износу.

Сходно наведеном, а имајући у виду да је решењем о покретању прекршајног поступка, првостепени прекршајни суд обухватио и прекршај из члана 332а став 1. тачка 21) у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, то Врховни суд

налази, да тај суд приликом испитивања услова за вођење прекршајног поступка, а пре доношења решења о покретању прекршајног поступка није водио рачуна о томе да је за наведени прекршај прописана санкција - новчана казна у фиксном износу односно да постоје законски услови за издавање прекршајног налога, који је у сваком случају повољнији за окривљеног.

Наиме, следствена последица ситуације у којој је за учињени прекршај запрећена новчана казна у фиксном износу, јесте примена одредби члана 168. став 1. и 2. Закона о прекршајима, у складу са којима се за тај прекршај не може поднети захтев за покретање прекршајног поступка, него је надлежни орган могао издати прекршајни налог.

Стога је, имајући у виду одредбу члана 110. Закона о прекршајима, у складу са којом је у обавези да по службеној дужности пази „да ли решавање предмета спада у судску надлежност“ и имајући у виду одредбе члана 184. став 1. и став 2. тачка 2) Закона о прекршајима, у складу са којима ће захтев за покретање прекршајног поступка одбацити решењем ако утврди да не постоје услови за покретање прекршајног поступка обзиром да ти услови не постоје „кад суд није стварно надлежан за вођење прекршајног поступка“, првостепени прекршајни суд био у обавези, уместо што је дана 01.09.2022. године донео решење о покретању прекршајног поступка, и у односу на прекршај из члана 332а став 1. тачка 21) у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, да донесе решење којим се одбацује захтев за покретање прекршајног поступка, у односу на тај прекршај.

Код напред наведеног, Врховни суд налази да је услед наведених пропуста у предметном прекршајном поступку, на описани начин првостепени прекршајни суд учинио најпре битну повреду одредаба прекршајног поступка из члана 264. став 1. тачка 7) Закона о прекршајима, јер је пресуду донео и у односу на прекршај из члана 332а став 1. тачка 21) у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, иако због стварне ненадлежности није могао судити у тој правној ствари, сходно одредби члана 100. Закона о прекршајима, а затим и битну повреду одредаба прекршајног поступка из члана 264. став 2. тачка 4) Закона о прекршајима, јер током поступка, поред неправилне примене одредби закона на које је већ указано и то из члана 110., 168. став 1. и 2. и 184. став 2. тачка 2) Закона о прекршајима, тај суд није правилно применио ни одредбу члана 185. став 1. Закона о прекршајима, по питању доношења решења о покретању прекршајног поступка и за наведени прекршај, како се то основано указује захтевом за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца.

Описаним супротним поступањем, суд је повредио и право окривљеног на одбрану из члана 93. став 1. у вези члана 171. став 1. тачка 1) Закона о прекршајима, а све на штету окривљеног, будући да би сходно наведеним одредбама, окривљени, применом института прекршајног налога, уз цитирану поуку и упозорење, могао користити погодност ослобађања плаћања друге половине изречене новчане казне уколико прихвати одговорност за прекршај и у року од осам дана плати половину изречене казне, у складу са чланом 173. став 1. овог закона, а што му је на описани начин, вођењем прекршајног поступка због прекршаја из члана 332а став 1. тачка 21) у вези члана 318. став 3. Закона о

безбедности саобраћаја на путевима, онемогућено и ускраћено, на који начин је, по оцени Врховног суда, такође учињена битна повреда одредаба прекршајног поступка из члана 264. став 2. тачка 4) Закона о прекршајима.

Надаље, одредбом члана 272. став 1. тачка 1) Закона о прекршајима прописано је да другостепени прекршајни суд испитује првостепену одлуку у оном делу у којем се побија жалбом, али мора увек по службеној дужности испитати да ли постоји битна повреда одредаба прекршајног поступка из члана 264. став 1. тачка 1) и тач. 6) до 14) овог закона.

Сходно наведеној одредби, а како другостепени прекршајни суд, одлучујући о жалби браниоца окривљеног, није применио одредбу члана 272. став 1. тачка 1) Закона о прекршајима и по службеној дужности испитао првостепену пресуду у погледу надлежности за одлучивање о наведеном прекршају и примени повољнијег прописа, то је на тај начин и доношењем другостепене одлуке учињена битна повреда одредаба прекршајног поступка из члана 264. став 2. тачка 4) Закона о прекршајима, што је све утицало на доношење законите и правилне пресуде, како то правилно указује Врховни јавни тужилац у поднетом захтеву за заштиту законитости.

Како је, по оцени Врховног суда, прекршајни суд, у односу на прекршај из члана 332а став 1. тачка 21) у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, поступао иако није био стварно надлежни за поступање (члан 168. Закона о прекршајима), те како су приликом доношења одлуке поједине одредбе Закона о прекршајима погрешно примењене и у току прекршајног поступка окривљеном повређено право одбране, што је било од утицаја на доношење законите и правилне пресуде, то Врховни суд налази да су судови при доношењу побијаних одлука учинили битне повреде одредаба прекршајног поступка из члана 264. став 1. тачка 7. и став 2. тачка 4. у вези члана 110., 168. став 2., 184. став 2. тачка 2., 185. став 1. и члана 272. став 1. тачка 1. Закона о прекршајима, као и у вези члана 93. став 1. у вези члана 171. став 1. тачка 1) Закона о прекршајима, на шта се основано указује захтевом за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца, то би побијане пресуде у том делу требало укинути и предмет у том делу вратити првостепеном суду на поновно поступање.

Међутим, како се према одредби члана 248. став 1. тачка 2) Закона о прекршајима прекршајни поступак завршава решењем о обустави када суд утврди да није стварно надлежан за вођење прекршајног поступка, те како је одредбом члана 84. став 1. Закона о прекршајима прописано да се прекршајни поступак не може покренути нити водити ако протекне једна година од дана када је прекршај учињен, а одредбом става 7. истог члана да покретање и вођење прекршајног поступка застарева у сваком случају када протекне два пута онолико времена колико се по закону тражи за застарелост, те како је окривљени АА у тачки 3. првостепене пресуде оглашен одговорним за прекршај који је учињен дана 15.04.2022. године, то је, сходно одредби члана 84. став 7. у вези става 1. Закона о прекршајима, у конкретном случају протеком дана 15.04.2024. године наступила апсолутна застарелост вођења прекршајног поступка због прекршаја из члана 332а став 1. тачка 21) у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима.

Наступањем апсолутне застарелости вођења прекршајног поступка искључена је свака даља процесна радња у правцу прекршајног гођења окривљеног за предметни прекршај, па је укидање побијаних пресуда у односу на прекршај из члана 332а став 1. тачка 21) у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, описан у тачки 3. првостепене пресуде, беспредметно, те је правилном применом закона, прекршајни поступак у односу на наведени прекршај обустављен, као у ставу II изреке ове пресуде.

У вези са тим, а како је, с обзиром на оваку одлуку, престала да постоји јединствена новчана казна изречена окривљеном за прекршај из члана 332а став 1. тачка 21) у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима за прекршаје описане под тачком 1. и 2. изреке првостепене пресуде, за које је оглашен одговорним окривљени Врховни суд је преиначио побијане пресуде тако што је окривљеног, за прекршај из члана 331. став 1. тачка 47. у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, описан под тачком 1. изреке првостепене пресуде и прекршај из члана 330. став 1. тачка 1. у вези члана 318. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима, описан под тачком 2. изреке првостепене пресуде осудио на јединствену новчану казну као у ставу II изреке ове пресуде,.

Из изнетих разлога, Врховни суд је нашао да је захтев за заштиту законитости Врховног јавног тужиоца основан, па је на основу чланова 286. став 1. и 287. став 4. Закона о прекршајима у вези члана 248. став 1. тачка 2) и 6) Закона о прекршајима, донео одлуку као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Андреа Јаковљевић,с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић